

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

ЖИТОМИРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра економіки, управління та бізнес-адміністрування

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 202 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему:

«УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав: студент групи

ІН5-8-21-Б1УБ (4,63)

спеціальності 073 «Менеджмент»

Колч Дарія Володимирівна

Керівник:

проф. Осовська Г. В.

Рецензент:

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	6
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА СТАНУ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ПРОФІЛЬТЕХ»	15
2.1. Аналіз стану формування активів на підприємстві	15
2.2. Діагностика ефективності системи управління активами на підприємстві	24
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ПРОФІЛЬТЕХ»	31
3.1. Розробка системи формування та ефективного використання активів підприємства	31
3.2. Обґрунтування стратегії фінансування активів підприємства	39
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	54

ВСТУП

Актуальність теми. Управління активами компанії виступає центральним чинником забезпечення її ефективного функціонування та фінансової стабільності. До складу активів входять необоротні та оборотні ресурси, які підтримують реалізацію виробничих, торговельних і фінансових процесів. Рациональна організація використання цих ресурсів дозволяє підвищити рентабельність і ліквідність підприємства, одночасно знижуючи потенційні фінансові ризики.

Головна мета управлінської політики в цій сфері полягає у формуванні оптимальної структури активів, забезпеченні їх мобільності та ліквідності, а також максимізації загальної економічної віддачі.

Формування раціональної політики управління активами безпосередньо впливає на конкурентні позиції підприємства та його здатність оперативно адаптуватися до змін економічного середовища. Керівництво повинно враховувати як короткострокові, так і довгострокові потреби у фінансуванні активів, забезпечуючи баланс між власними та позиковими ресурсами. Оптимальне співвідношення джерел фінансування зменшує ризики ліквідності та підвищує фінансову стабільність. Регулярний аналіз оборотності та ефективності використання активів дозволяє виявляти резерви для підвищення продуктивності, роблячи управління активами невід'ємною складовою стратегії сталого розвитку підприємства.

Підприємства, які грамотно управляють своїми активами, можуть ефективніше контролювати витрати, підвищувати рентабельність і залучати інвестиції. Тому удосконалення системи управління активами є ключовим завданням сучасного менеджменту та важливим чинником забезпечення довгострокової фінансової стабільності й зміцнення конкурентних позицій підприємства.

Дослідження процесів управління активами, їх формування та використання, а також розробку механізмів управління активами на

підприємствах здійснювали численні вітчизняні та зарубіжні науковці. Серед них слід виокремити таких дослідників, як Бланк І. О., Дехтяр Н. А., Донін Є. О., Гапонова Г. С., Голубко А. І., Заячківська О. В., Лотюк М. В., Купріна Н. М., Левкович О. В., Поддєрьогін А. М., Рудь І. Ю., Чуприна Х. М., Цірман І. М., Школьник І. О. та інших. Внесок цих авторів дозволяє сформувати наукову базу для розуміння принципів ефективного управління активами та вдосконалення відповідних систем на підприємствах.

Мета дослідження. Метою магістерської роботи є узагальнення наявних теоретико-методичних підходів та їх подальший розвиток з метою вдосконалення системи управління активами на підприємстві ТОВ «Профільтех».

Для досягнення поставленої мети були визначені та реалізовані такі **ключові завдання:**

- вивчити теоретичні основи управління активами підприємства;
- провести аналіз стану формування активів на підприємстві;
- провести діагностику ефективності системи управління активами на підприємстві;
- розробити систему формування та ефективного використання активів підприємства;
- обґрунтувати стратегію фінансування активів ТОВ «Профільтех»;

Об'єктом дослідження є процес організації та реалізації управління активами на підприємстві.

Предмет дослідження охоплює теоретичні, методичні та практичні аспекти вдосконалення системи управління активами підприємства.

Теоретична основа дослідження базується на сучасних концепціях і підходах до управління активами підприємств, фінансового менеджменту та корпоративного управління. Вона включає аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників, які висвітлюють принципи формування, оцінки, контролю та оптимізації необоротних і оборотних активів, а також методи підвищення ефективності їх використання.

Методологічна база дослідження базується на системному підході, фінансовому та факторному аналізі, статистичних методах і моделюванні, що дозволяє оцінювати ефективність управління активами та обґрунтовувати шляхи їх оптимізації.

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові акти України, підручники та навчальні посібники, монографії, матеріали наукових періодичних видань, результати досліджень вітчизняних і зарубіжних економістів щодо аналізу та ефективності використання активів, а також фінансову звітність ТОВ «Профільтех» за 2023-2025 роки.

Теоретична та практична значущість результатів дослідження полягає в обґрунтуванні резервів удосконалення системи управління активами ТОВ «Профільтех» та визначенні економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів.

Апробація результатів дослідження. Отримані результати дослідження були представлені та обговорені під час участі у таких наукових конференціях:

1. Осовська Г. В., Колч Д.В. Розробка системи формування та ефективного використання активів підприємства. Наукові ініціативи сьогодення України: правові, економічні, соціальні та поведінкові аспекти : матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (10-11 грудня 2025 р., ЖІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП», м. Житомир). ЖІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, 3 розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 54 сторінках друкованого тексту. Робота містить 9 рисунків, 18 таблиць, 3 додатки, список використаних джерел із 52 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективне управління активами підприємства є важливою передумовою забезпечення стабільності його діяльності, підвищення прибутковості та конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання. Активи становлять основу ресурсного потенціалу підприємства, від раціонального формування та використання якого залежить результативність фінансово-господарської діяльності.

У сучасній економіці особливого значення набуває удосконалення підходів до управління активами, що пов'язано з необхідністю оптимізації їх структури та підвищення ефективності використання. Теоретичні аспекти управління активами охоплюють визначення їх економічної сутності, класифікації, а також методів і принципів управління. Дослідження цих положень дозволяє сформулювати наукове підґрунтя для подальшого аналізу та вдосконалення системи управління активами підприємства.

У наукових дослідженнях існують різні підходи до розуміння економічного змісту поняття «активи», які відображають різні аспекти їх використання та ролі в діяльності підприємства [1; 16; 33]:

1. Майновий підхід розглядає активи як сукупність майнових елементів підприємства, що включають матеріальні та нематеріальні цінності і належать суб'єкту господарювання на правах власності.

2. Ресурсний підхід трактує активи як сукупність економічних ресурсів, що перебувають під контролем підприємства та можуть бути використані для отримання майбутніх економічних вигод.

3. Функціональний підхід підкреслює значення активів у забезпеченні процесу виробництва та господарської діяльності, а також їх здатність формувати додану вартість у процесі використання.

4. Фінансово-обліковий підхід визначає активи як об'єкти бухгалтерського обліку, які відображаються у фінансовій звітності підприємства.

5. Інвестиційний підхід інтерпретує активи як результати вкладення капіталу, використання яких спрямоване на отримання доходу або економічного ефекту в майбутньому.

Основні визначення поняття «активи» підприємства, запропоновані різними науковцями, узагальнено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Основні визначення поняття «активи» підприємства

Автор	Визначення поняття «активи»
І.О. Бланк	Активи підприємства – це сукупність майнових цінностей, що контролюються підприємством та сформовані за рахунок інвестованого капіталу з метою отримання економічних вигод у майбутньому.
Є.В. Мних	Активи – це ресурси підприємства, які сформувалися в результаті минулих подій і використання яких у майбутньому забезпечить отримання економічних вигод.
М.Д. Білик	Активи підприємства – це контрольовані суб'єктом господарювання економічні ресурси, що використовуються у процесі діяльності та здатні приносити дохід.
О.В. Василик	Активи – це майно та ресурси підприємства, які мають грошову оцінку, перебувають у його розпорядженні та забезпечують здійснення господарської діяльності.
Л.О. Лігоненко	Активи підприємства – це економічні ресурси, що перебувають під контролем підприємства і використовуються для забезпечення його поточної та стратегічної діяльності.
Г.В. Савицька	Активи – це сукупність матеріальних, нематеріальних і фінансових ресурсів підприємства, що формуються у процесі його діяльності та сприяють отриманню прибутку.
Н.М. Ткаченко	Активи підприємства – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких у майбутньому забезпечить надходження економічних вигод.

Джерело: складено автором за [1; 5; 16; 22; 33; 35; 40]

Підсумовуючи результати проведеного аналізу, можна зазначити, що активи підприємства доцільно розглядати як сукупність матеріальних, нематеріальних і фінансових ресурсів, які знаходяться під контролем суб'єкта господарювання, мають вартісне вираження та сформовані внаслідок попередніх господарських операцій. Використання цих ресурсів у процесі діяльності забезпечує отримання економічних вигод у майбутньому.

Сукупність основних характеристик активів підприємства представлено у табл. 1.2.

Основні характеристики активів підприємства

Характеристика	Зміст характеристики
Наявність економічної цінності	Активи мають певну вартість і здатні брати участь у створенні економічних результатів діяльності підприємства.
Контроль з боку підприємства	Активи перебувають під контролем суб'єкта господарювання, який має право використовувати їх у процесі своєї діяльності.
Формування внаслідок минулих подій	Активи виникають у результаті вже здійснених господарських операцій або економічних подій.
Здатність приносити економічні вигоди	Використання активів забезпечує отримання доходу, прибутку або інших економічних вигод у майбутньому.
Грошова оцінка	Усі активи мають вартісне вираження, що дає можливість відображати їх у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.
Використання у господарській діяльності	Активи застосовуються для забезпечення виробничого процесу, управління та інших видів діяльності підприємства.
Різноманітність форм існування	Активи можуть бути матеріальними, нематеріальними або фінансовими залежно від їх економічної природи.
Забезпечення розвитку підприємства	Раціональне формування та ефективне використання активів сприяє підвищенню ефективності діяльності та сталому розвитку підприємства.

Джерело: складено автором за [38; 52]

Організація активів підприємства передбачає реалізацію комплексу управлінських дій, спрямованих на ефективне формування, використання та контроль ресурсів підприємства [37; 52]:

1. Планування та формування структури активів – визначення найбільш доцільного співвідношення між оборотними і необоротними активами, а також їх складом і обсягом з метою забезпечення результативного функціонування підприємства.

2. Контроль за використанням активів – здійснення систематичного спостереження за станом, рухом і ефективністю використання активів, що дозволяє своєчасно виявляти можливі втрати, нераціональне використання або зловживання.

3. Оцінювання та переоцінка активів – визначення їх вартості, нарахування амортизації та коригування ринкової ціни для забезпечення достовірності облікових даних і прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

4. Оптимізація складу активів – підвищення ефективності використання

ресурсів шляхом усунення надлишкових або малоефективних елементів активів.

5. Фінансове забезпечення та інвестування активів – планування джерел фінансування і здійснення інвестицій, спрямованих на придбання, оновлення або модернізацію активів.

6. Підтримання ліквідності та оборотності – управління активами з урахуванням необхідності забезпечення своєчасного виконання підприємством своїх фінансових зобов'язань.

7. Захист активів – реалізація заходів щодо збереження майна підприємства, включаючи страхування, систему безпеки та управління ризиками втрат або пошкоджень [37; 52].

Вплив раціонального управління активами на розвиток підприємства схематично відображено на рис. 1.1.

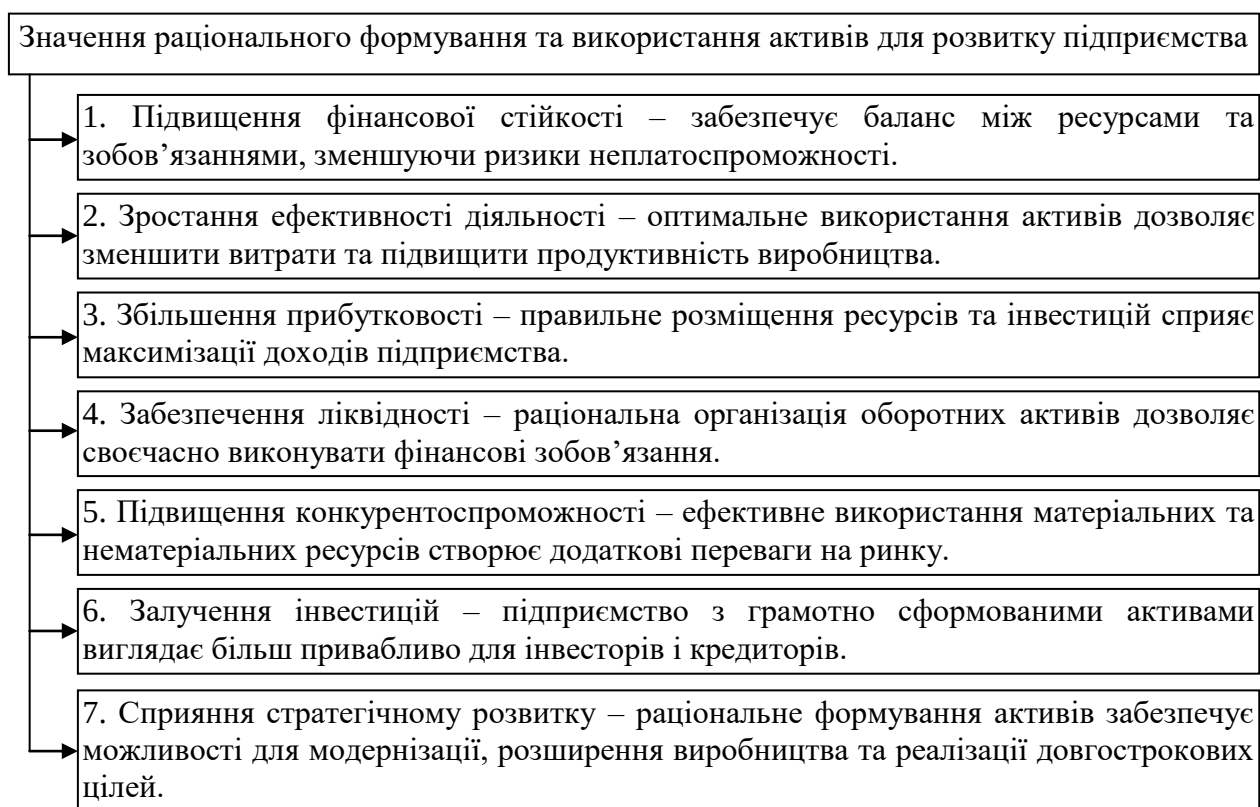

Рис. 1.1. Значення раціонального формування та використання активів для розвитку підприємства

Джерело: складено автором за [16; 27]

Структура активів підприємства визначається як сукупність усіх видів активів та їх взаємозв'язків, організованих відповідно до економічного призначення, ліквідності та тривалості використання. Вона характеризує співвідношення між необоротними (довгостроковими) та оборотними (короткостроковими) активами, а також їх окремими складовими, що забезпечує безперебійне функціонування підприємства і реалізацію його стратегічних та фінансових цілей [9]. Рациональне формування та постійний контроль структури активів дозволяє підвищувати ефективність використання ресурсів і зміцнювати фінансову стійкість підприємства.

Узагальнена структура активів підприємства представлена на рис. 1.2.

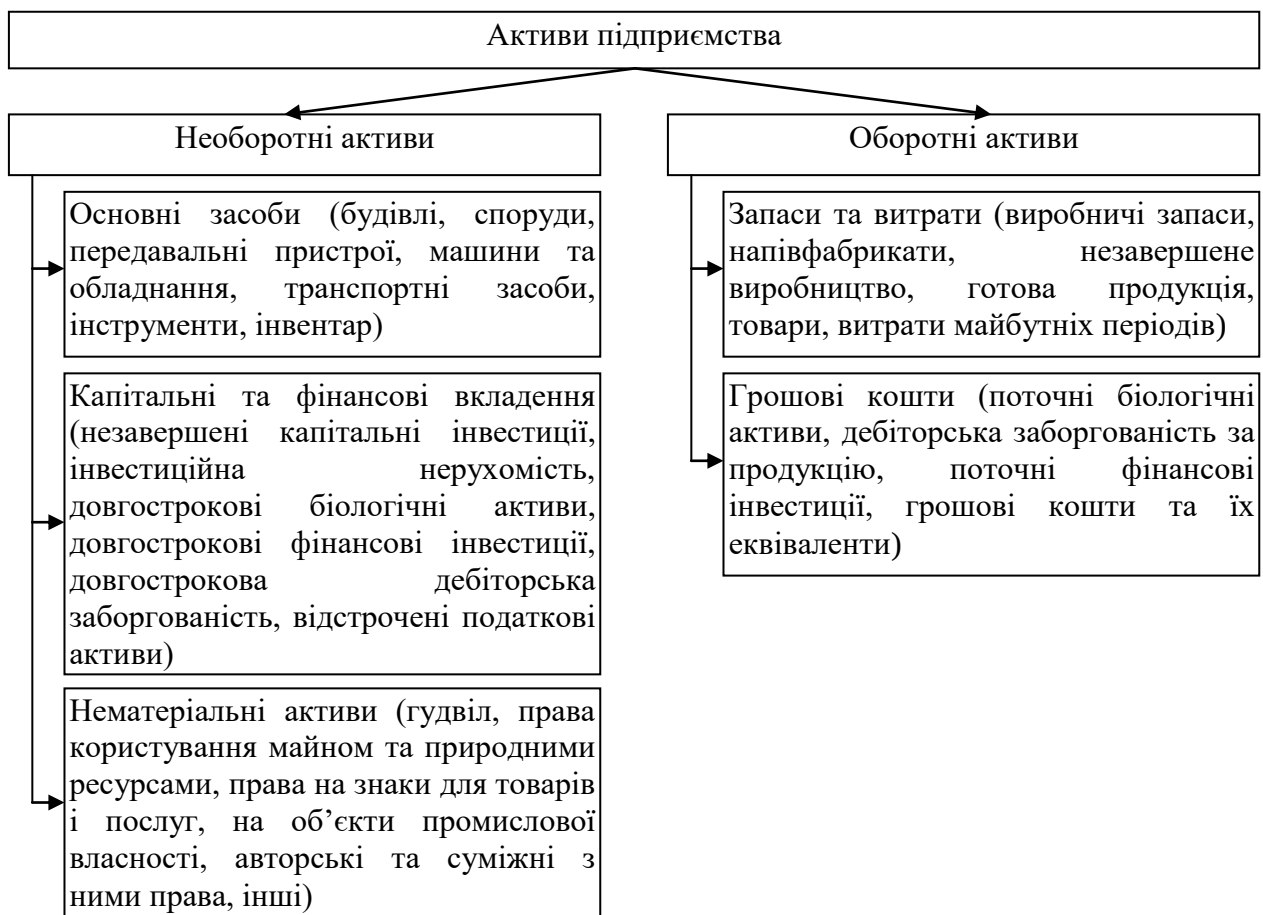

Рис. 1.2. Структура формування активів підприємства

Джерело: складено автором за [25; 32]

Основні складові структури активів підприємства включають [22; 38]:

1. Необоротні активи – це основні засоби, нематеріальні активи та

довгострокові фінансові інвестиції, які використовуються протягом тривалого періоду для виробництва продукції або надання послуг.

2. Оборотні активи – це запаси, грошові кошти, дебіторська заборгованість та інші ресурси, що швидко трансформуються у грошову форму та забезпечують безперервне здійснення поточної господарської діяльності підприємства.

Отже, активи підприємства є ключовим елементом його економічного потенціалу, завдяки якому забезпечується реалізація виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності. Під час функціонування підприємства активи постійно змінюють свою форму, перебуваючи у безперервному русі та переходячи з однієї стадії в іншу. Цей процес безперервної трансформації називають кругообігом активів, який схематично відображено на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Кругообіг активів в процесі операційної діяльності підприємства

Джерело: складено автором за [40; 50]

Отже, аналіз поняття активів підприємства дає змогу усвідомити їх вирішальне значення для забезпечення фінансової стабільності та підвищення ефективності господарської діяльності. Активи формують основу для отримання прибутку, розвитку виробничого потенціалу та зміцнення конкурентних позицій підприємства. Вони відзначаються низкою важливих властивостей, серед яких контроль з боку підприємства, здатність приносити економічні вигоди, майновий характер та можливість трансформації. Рациональне планування та управління активами сприяє оптимальному

розподілу ресурсів між оборотними та необоротними елементами і дозволяє зменшити витрати. Таким чином, активи виступають ключовим економічним ресурсом, що забезпечує стабільність, розвиток і довгостроковий успіх підприємства.

Вивчення принципів раціонального управління активами є ключовим для сучасного менеджменту, оскільки вони визначають ефективність формування, використання та контролю ресурсів. Застосування цих принципів забезпечує оптимальний баланс між оборотними та необоротними активами, підвищує ліквідність, фінансову стійкість та продуктивність підприємства, а також зменшує ризики втрат і підвищує ефективність інвестицій.

Раціональне управління активами підвищує конкурентоспроможність і інвестиційну привабливість підприємства. Аналіз цих принципів дозволяє сформулювати ефективну політику управління активами та закласти фундамент для стратегічного розвитку бізнесу [51].

Узагальнена характеристика принципів раціонального управління активами підприємства представлена на рис. 1.3.

Таблиця 1.3

Характеристика принципів управління активами підприємства

Принцип	Характеристика принципу
Раціональність	Використання активів здійснюється на основі економічної доцільності, з урахуванням максимізації ефективності ресурсів.
Комплексність	Управління активами охоплює всі види ресурсів підприємства, забезпечуючи узгодженість планування, контролю та використання.
Системність	Активи розглядаються як єдина система, де взаємозв'язок між складовими забезпечує безперебійну діяльність підприємства.
Ефективність	Принцип передбачає оптимальне співвідношення витрат і результатів від використання активів для досягнення економічної вигоди.
Ліквідність	Управління активами повинно забезпечувати здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання.
Контрольованість	Всі активи перебувають під наглядом підприємства для запобігання втратам, нераціональному використанню або зловживанням.
Гнучкість	Стратегія управління активами передбачає здатність адаптуватися до змін зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

Джерело: складено автором за [35; 47]

Система управління активами підприємства – це впорядкована сукупність методів, принципів, процедур та структурних підрозділів, що забезпечують планування, формування, ефективне використання, контроль і оцінку активів з метою підтримки фінансової стійкості, підвищення прибутковості та забезпечення стратегічного розвитку підприємства [30].

Структурні та функціональні елементи системи управління активами підприємства узагальнено у табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Елементи системи управління активами підприємства

Елемент системи	Зміст елемента
Стратегічне управління активами	Визначення цілей, пріоритетів та напрямів формування активів для досягнення довгострокових цілей підприємства
Тактичне та операційне управління	Забезпечення ефективного використання активів у поточній господарській діяльності, планування ресурсів на короткий та середній періоди
Контроль і оцінка активів	Моніторинг стану, руху та ефективності використання активів, оцінка їх вартості та продуктивності
Управління ризиками	Ідентифікація, оцінка та мінімізація ризиків втрати або знецінення активів
Управління ліквідністю	Забезпечення своєчасного виконання фінансових зобов'язань підприємства за рахунок ефективного розподілу оборотних активів
Інвестиційне управління активами	Планування вкладень у придбання, модернізацію або заміну активів для підвищення їх ефективності та підтримки розвитку підприємства
Організаційна структура управління	Підрозділи та посадові особи, відповідальні за реалізацію політики управління активами на підприємстві
Інформаційне забезпечення	Використання даних бухгалтерського та управлінського обліку, аналітичних систем для прийняття обґрунтованих рішень щодо активів

Джерело: складено автором за [8; 18]

Система управління активами підприємства забезпечує комплексне планування, ефективне використання та контроль ресурсів, що сприяє зміцненню фінансової стабільності та розвитку бізнесу. Її складові – стратегічне і оперативне управління, контроль, управління ризиками, ліквідністю та інвестиційною діяльністю – взаємопов'язані та спрямовані на оптимізацію активів. Завдяки такій організованій системі підприємство здатне максимально раціонально розпоряджатися своїми ресурсами.

Джерела формування активів підприємства представляють собою економічні ресурси та фінансові засоби, за допомогою яких підприємство отримує, створює або поповнює свої активи для забезпечення ефективної господарської діяльності та реалізації стратегічних цілей [8].

Структура джерел формування активів підприємства відображена на рис. 1.4.

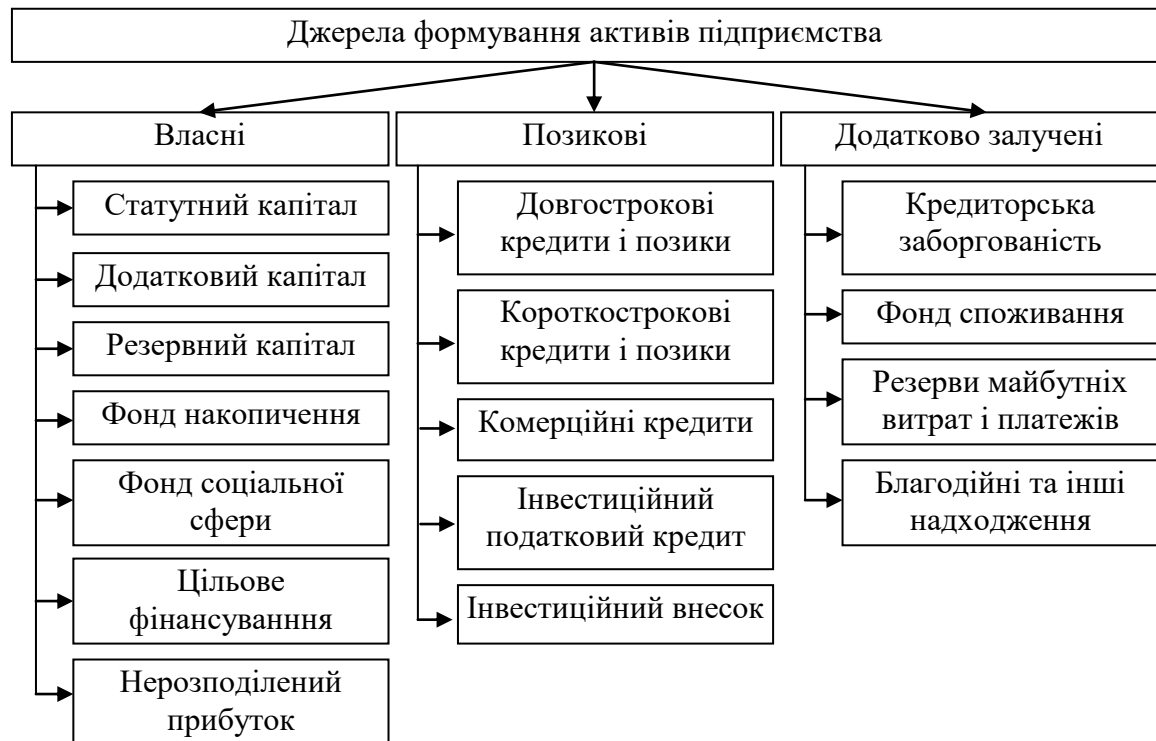

Рис. 1.4. Джерела формування активів підприємства

Джерело: складено автором за [25; 38]

Представлений поділ джерел дає змогу підприємству ефективно планувати фінансування активів, підтримуючи оптимальний баланс між фінансовою стабільністю, прибутковістю та рівнем ризику [52].

У ході дослідження теоретичних основ управління активами встановлено, що активи є ключовим економічним ресурсом, який забезпечує фінансову стійкість і ефективність діяльності підприємства. Раціональне формування та використання активів, а також застосування принципів планування, контролю та оптимізації дозволяє підвищувати прибутковість і зменшувати ризики. Таким чином, ефективне управління активами створює фундамент для розвитку підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

РОЗДІЛ 2

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА СТАНУ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ПРОФІЛЬТЕХ»

2.1. Аналіз стану формування активів на підприємстві

Аналіз системи управління активами на прикладі ТОВ «Профільтех» є важливим, оскільки підприємство є одним із провідних виробників металопрофільної продукції в Україні, поєднуючи сучасні технології, якісну сировину та інноваційні виробничі підходи.

Організаційно-правова діяльність ТОВ «Профільтех» регламентується законодавством України та статутом підприємства. Компанія зареєстрована як товариство з обмеженою відповідальністю, що гарантує обмежену відповідальність учасників у межах їхніх внесків до статутного капіталу. Дата державної реєстрації – 26 серпня 2010 року, а статутний капітал становить 600000 грн, що забезпечує достатню фінансову основу для розвитку виробництва [52].

Код ЄДРПОУ підприємства – 37260027, що підтверджує його офіційний статус у державній системі реєстрації. Керівником і уповноваженою особою є Сіренький Дмитро Пилипович, який здійснює управління та представляє компанію у відносинах із партнерами та органами влади. Юридична адреса підприємства – м. Житомир, вул. Корольова, 132, що визначає його місце розташування та виробничу базу.

Основними напрямками діяльності підприємства є холодне штампування та гнуття металу, а також виробництво металочерепиці, профнастилу, профілів для гіпсокартону та інших металевих виробів. Додатково компанія здійснює кування, пресування, профілювання, порошкову металургію та надає в оренду машинне обладнання.

Всі процеси діяльності ТОВ «Профільтех» регламентуються внутрішніми документами – наказами, положеннями та обліковою політикою, що забезпечує

прозорість і ефективність управління. Така організаційно-правова база дозволяє підприємству ефективно функціонувати та розвиватися як на національному, так і на міжнародному ринках [52].

ТОВ «Профільтех» було засноване для задоволення потреб ринку у якісних будівельних та профільних матеріалах. Створення підприємства зумовлене розвитком промисловості та зростанням попиту на сучасні металеві конструкції в Україні.

ТОВ «Профільтех» є стабільним і інноваційним підприємством, розвиток якого формувався під впливом економічних, технологічних та соціальних факторів. Історія компанії свідчить про її здатність долати труднощі та ефективно використовувати нові можливості. Розвиток підприємства спирався на інноваційність, високу якість продукції та стратегічне планування. «Профільтех» продовжує зміцнювати свої позиції на ринку, опираючись на здобутки минулих років. Його діяльність є прикладом успішного формування бізнесу в умовах трансформації української економіки, а перспективи залишаються позитивними завдяки гнучкості та готовності до змін.

ТОВ «Профільтех» виробляє профнастил методом холодного прокату з оцинкованого або фарбованого металу, як із плівковим покриттям, так і без нього, різних розмірів: ПС-8, ПС-10, ПС-12, ПС-20, ПК-20, ПК-35, ПК-45, Н-57.

Виробнича компанія «Профільтех» використовує високоякісну сировину як вітчизняного, так і закордонного виробництва. Постачальниками металу виступають провідні металургійні комбінати ближнього та далекого зарубіжжя [52].

Персонал компанії відзначається високою професійною кваліфікацією та ввічливим ставленням до клієнтів. Співробітники завжди готові надати детальні консультації щодо використання продукції.

Узагальнена модель напрямків діяльності підприємства представлена на рис. 2.1.

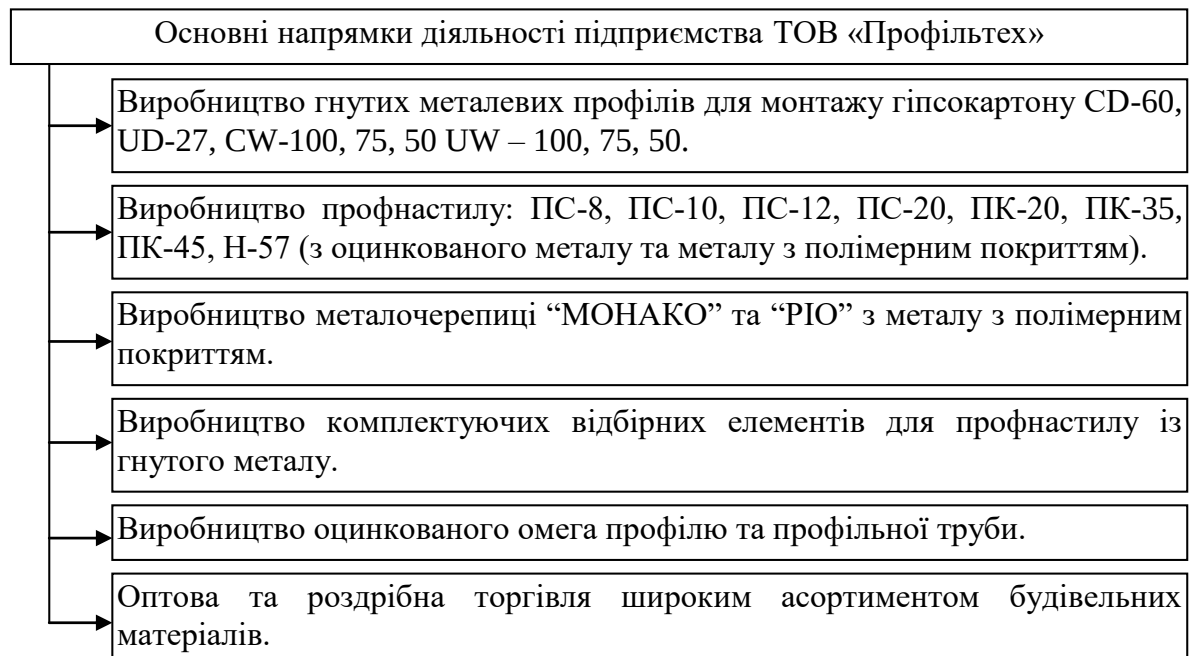

Рис. 2.1. Основні напрямки діяльності підприємства ТОВ «Профільтех»

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

ТОВ «Профільтех» є одним із провідних виробників тонколистового прокату в Житомирській, Вінницькій, Рівненській та Хмельницькій областях. Наявність 11 прокатних станів і великих обсягів металу дозволяє пропонувати широкий асортимент профнастилу та металочерепиці, у тому числі різних кольорів.

Структура місії, стратегічного бачення, принципів діяльності та цілей розвитку підприємства відображена на рис. 2.2.

Отже, місія, стратегічне бачення, принципи діяльності та цілі розвитку ТОВ «Профільтех» формують цілісну систему цінностей і пріоритетів підприємства. Компанія орієнтована на забезпечення клієнтів якісними та доступними будівельними матеріалами, сприяючи розвитку будівельної галузі України. Стратегічною метою є лідерство на внутрішньому ринку та розширення присутності на міжнародній арені завдяки інноваціям і принципам сталого розвитку. Основою діяльності є клієнтоорієнтованість, висока якість продукції, інноваційність, екологічна відповідальність і партнерська взаємодія.

Елемент	Характеристика
Місія підприємства	Забезпечення клієнтів якісними, сучасними та доступними будівельними матеріалами з металу, сприяючи розвитку будівельної галузі України.
Стратегічне бачення	Бути лідером у виробництві тонколистового металопрокату в Україні та розширити присутність на міжнародних ринках шляхом інновацій та сталого розвитку.
Принципи діяльності	- орієнтація на клієнта - висока якість продукції - інноваційність - відповідальність і екологічність - партнерство і відкритість
Цілі розвитку	- розширення асортименту продукції - впровадження новітніх технологій - збільшення обсягів експорту - розвиток людського капіталу - підвищення енергоефективності виробництва

Рис. 2.2. Характеристика місії, стратегічного бачення, принципів діяльності та цілей розвитку ТОВ «Профільтех»

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Вивчення організаційної структури ТОВ «Профільтех» важливе для розуміння системи управління підприємством та розподілу функцій і повноважень між підрозділами й працівниками. Це дозволяє оцінити ефективність взаємодії відділів, ступінь централізації чи децентралізації управлінських рішень і відповідність організаційної моделі стратегічним цілям компанії та вимогам ринку. Крім того, аналіз структури допомагає виявити «вузькі місця» у комунікаціях, дублювання функцій або нераціональне використання ресурсів.

Узагальнена організаційна структура ТОВ «Профільтех» показана на рис. 2.3.

Організаційна структура ТОВ «Профільтех» побудована за лінійно-функціональною моделлю, яка поєднує чітку ієрархію підпорядкування з розподілом функціональних обов'язків між різними підрозділами. Така структура дозволяє керівництву здійснювати ефективний контроль, одночасно забезпечуючи спеціалізованим відділам виконання їхніх завдань на високому професійному рівні.

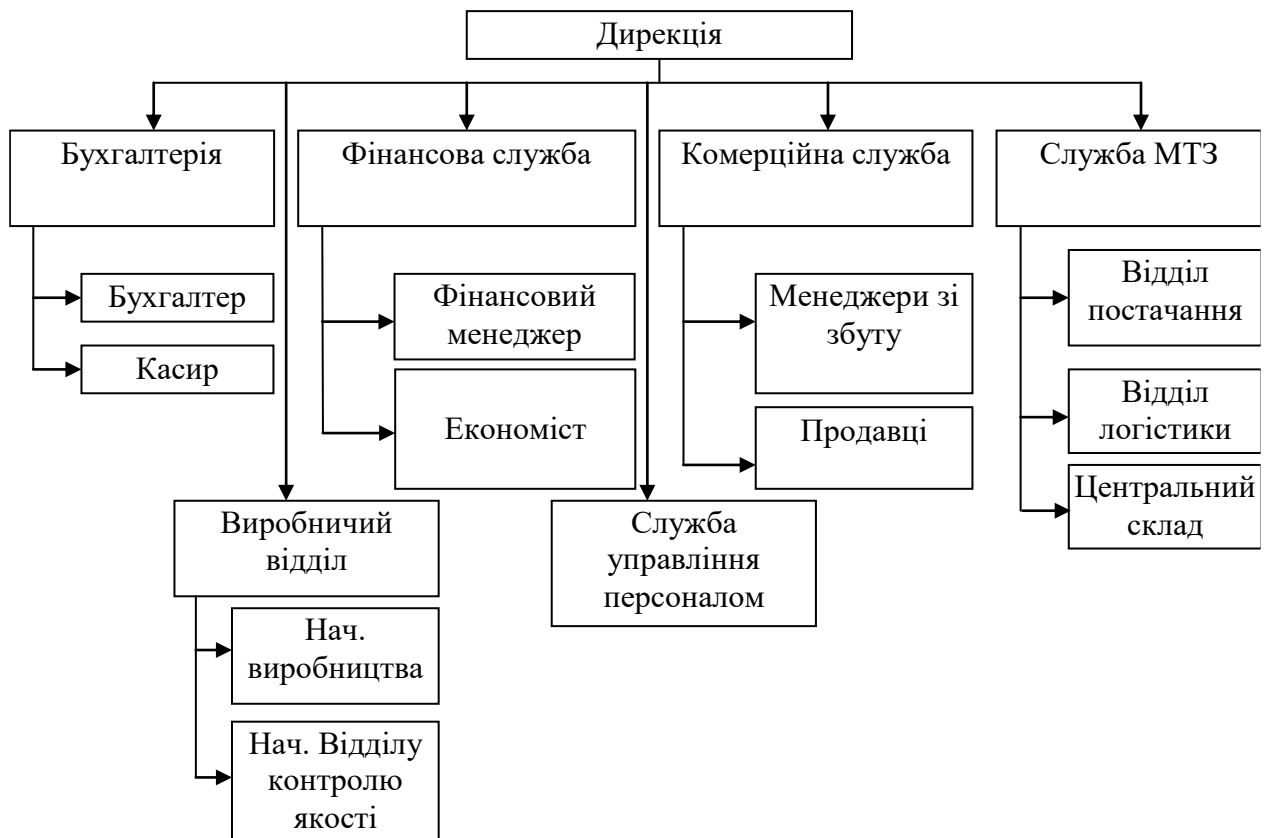

**Рис. 2.3. Організаційна структура управління підприємства
ТОВ «Профільтех»**

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

У системі управління ТОВ «Профільтех» центральну роль виконує директор, який координує діяльність усіх підрозділів та відповідає за стратегічний розвиток. Під його керівництвом працюють комерційний, виробничий, фінансовий та адміністративний напрямки, а функціональні підрозділи – бухгалтерія, відділи постачання, збуту, маркетингу та виробничі цехи – забезпечують виконання конкретних завдань. Така структура поєднує централізоване управління з гнучкістю функціонального розподілу обов’язків.

Діагностика фінансово-економічного стану ТОВ «Профільтех» виступає не лише інструментом контролю, а й стратегічним механізмом забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємства. Регулярне проведення такої діагностики сприяє підвищенню ефективності управління та досягненню довгострокових цілей компанії. Узагальнена динаміка основних економічних показників підприємства представлена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Основні економічні показники діяльності ТОВ «Профільтех»

№	Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.	
		2023	2024	2025	+/-	%
1	Чистий дохід, тис. грн.	169097	215269	271280	102183	60,43
2	Валовий прибуток, тис. грн.	21489	19282	20854	-635	-2,96
3	Чистий прибуток, тис. грн.	5301	7347	11237	5936	111,98
4	Середньорічна вартість активів, тис. грн.	279131,5	276184,0	296869,5	17738,0	6,35
5	Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	136347,0	143705,5	160117,5	23770,5	17,43
6	Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	142784,5	132478,5	136752,0	-6032,5	-4,22
7	Середньооблікова чисельність працівників, осіб	56	61	68	12	21,43
8	Фондовіддача	1,24	1,50	1,69	0,45	36,61
9	Фондомісткість	0,08	0,08	0,07	-0,02	-18,17
10	Фондоозброєність, тис. грн /ос.	2434,77	2355,83	2354,67	-80,10	-3,29
11	Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	3019,59	3529,00	3989,41	969,82	32,12
12	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,18	1,62	1,98	0,80	67,51

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз динаміки основних економічних показників ТОВ «Профільтех» за 2023-2025 рр. показує позитивну тенденцію розвитку підприємства. Чистий дохід зріс на 60,4%, а чистий прибуток майже подвоївся, збільшившись на 111,98%, що свідчить про зростання ефективності діяльності. Валовий прибуток залишився майже на рівні попереднього періоду, зменшившись на 2,96%. Середньорічна вартість активів зросла на 6,35%, при цьому необоротні активи збільшилися на 17,43%, а оборотні зменшилися на 4,22%. Підприємство нарощує чисельність персоналу на 21,43%, що супроводжується підвищенням продуктивності праці на 32,12%.

Загалом, дослідження показує, що ТОВ «Профільтех» демонструє позитивну динаміку розвитку, одночасно нарощуючи доходи, прибутковість та ефективність використання своїх активів.

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів дозволяють оцінити фінансовий стан ТОВ «Профільтех», вивчити динаміку змін їх вартості та

структури. Горизонтальний аналіз виявляє тенденції зростання або скорочення активів, а вертикальний – частку окремих складових у балансі та їх оптимальність. Разом ці методи дають комплексну оцінку ефективності управління активами та допомагають ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення [49].

Узагальнена динаміка активів підприємства представлена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка формування активів підприємства ТОВ «Профільтех»

Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.	
	На 31.12.2023	На 31.12.2024	На 31.12.2025	+/-	%
Нематеріальні активи	0	192	367	367	100,00
Незавершені капітальні інвестиції	6412	22187	1394	-5018	-78,26
Основні засоби	66390	64147	96702	30312	45,66
Довгострокові фінансові інвестиції	63952	64000	71039	7087	11,08
Відстрочені податкові активи	63	68	139	76	120,63
Усього необоротні активи	136817	150594	169641	32824	23,99
Запаси	82464	82373	77578	-4886	-5,93
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	19380	22335	32134	12754	65,81
Дебіторська заборгованість за розрахунками	8524	896	14883	6359	74,60
Інша поточна дебіторська заборгованість	22902	21494	16712	-6190	-27,03
Гроші та їх еквіваленти	2309	107	1232	-1077	-46,64
Витрати майбутніх періодів	0	61	792	792	100,00!
Інші оборотні активи	637	1475	1432	795	124,80
Усього оборотних активів	136216	128741	144763	8547	6,27
Разом	273033	279335	314439	41406	15,17

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз динаміки формування активів ТОВ «Профільтех» за 2023-2025 рр. свідчить про загальне зростання активів на 15,17%. Значне збільшення необоротних активів (+23,99%) відбулося за рахунок основних засобів (+45,66%), довгострокових фінансових інвестицій (+11,08%) та відстрочених податкових активів (+120,63%), тоді як незавершені капітальні інвестиції значно скоротилися (-78,26%). Оборотні активи зросли незначно (+6,27%), при цьому суттєво збільшилася дебіторська заборгованість за продукцію та розрахунками

(+65,81% і +74,60%), тоді як запаси, інша дебіторська заборгованість та грошові кошти знизилися. Такі зміни свідчать про активну інвестиційну та операційну діяльність підприємства, спрямовану на розширення виробничих і фінансових ресурсів при оптимізації оборотних активів.

Узагальнена структура активів підприємства представлена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Структура формування активів підприємства ТОВ «Профільтех», %

Показник	На 31.12.2023	На 31.12.2024	На 31.12.2025	Відхилення 2025 р. до 2023 р.
Нематеріальні активи	0,00	0,07	0,12	0,12
Незавершені капітальні інвестиції	2,35	7,94	0,44	-1,91
Основні засоби	24,32	22,96	30,75	6,44
Довгострокові фінансові інвестиції	23,42	22,91	22,59	-0,83
Відстрочені податкові активи	0,02	0,02	0,04	0,02
Усього необоротні активи	50,11	53,91	53,95	3,84
Запаси	30,20	29,49	24,67	-5,53
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7,10	8,00	10,22	3,12
Дебіторська заборгованість за розрахунками	3,12	0,32	4,73	1,61
Інша поточна дебіторська заборгованість	8,39	7,69	5,31	-3,07
Гроші та їх еквіваленти	0,85	0,04	0,39	-0,45
Витрати майбутніх періодів	0,00	0,02	0,25	0,25
Інші оборотні активи	0,23	0,53	0,46	0,22
Усього оборотних активів	49,89	46,09	46,04	-3,85
Разом	100,00	100,00	100,00	х

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз структури активів ТОВ «Профільтех» за 2023-2025 рр. показує, що питома вага необоротних активів зросла з 50,11% до 53,95%, насамперед за рахунок збільшення частки основних засобів (+6,44%), тоді як довгострокові фінансові інвестиції дещо знизили свою частку (-0,83%). Оборотні активи зменшилися з 49,89% до 46,04%, переважно через скорочення запасів (-5,53%) та іншої поточної дебіторської заборгованості (-3,07%), водночас зросла частка дебіторської заборгованості за продукцію (+3,12%) і за розрахунками (+1,61%). Це свідчить про зростання інвестиційного потенціалу підприємства та одночасну оптимізацію оборотних ресурсів.

Структурне співвідношення активів підприємства представлено на рис. 2.4.

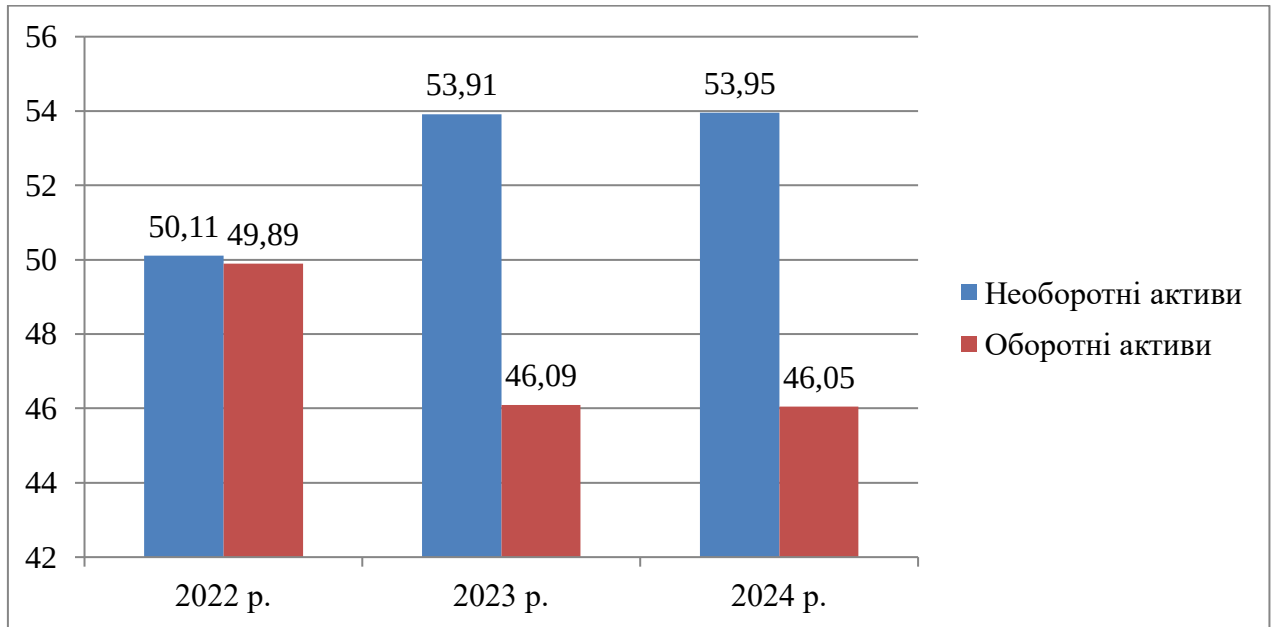

Рис. 2.4. Співвідношення необоротних та оборотних активів у їх структурі на підприємстві ТОВ «Профільтех», %

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз свідчить, що у 2023-2025 роках питома вага необоротних активів у структурі ТОВ «Профільтех» зростає, що зумовлено збільшенням вартості основних засобів підприємства за цей період.

Стан економічного розвитку ТОВ «Профільтех» характеризується стабільним зростанням доходів і прибутковості, що свідчить про ефективне управління виробничими та фінансовими ресурсами. Підприємство демонструє позитивну динаміку нарощування власного капіталу та зміцнення фінансової стійкості, створюючи надійну основу для подальшого розвитку. Водночас зниження окремих показників ліквідності та рентабельності продукції вказує на потребу оптимізації витрат і підвищення оборотності ресурсів. Перспективи розвитку пов'язані з впровадженням нових технологій, розширенням асортименту продукції та активною експансією на внутрішні та міжнародні ринки. Поєднання традиційних підходів і інновацій дозволяє ТОВ «Профільтех» зберігати конкурентні позиції та забезпечує потенціал для сталого економічного зростання.

2.2. Діагностика ефективності системи управління активами на підприємстві

Система управління активами ТОВ «Профільтех» представляє собою інтегровану комплексну модель організаційних, фінансових та економічних інструментів, спрямованих на раціональне використання, оновлення та відтворення всіх видів ресурсів – матеріальних, нематеріальних і фінансових. Вона охоплює планування потреби в активах, моніторинг їх руху та структури, а також забезпечує оптимальний баланс між оборотними та необоротними складовими. Особливу увагу приділено контролю ліквідності, оборотності та рентабельності активів, що є ключовим для підтримки фінансової стабільності підприємства [36].

В управлінні активами ТОВ «Профільтех» поєднуються стратегічні інвестиційні рішення та модернізація виробничих потужностей з оперативним контролем запасів, дебіторської заборгованості та грошових потоків. Система базується на сучасних методах фінансового аналізу, бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, що гарантує своєчасне та обґрунтоване прийняття управлінських рішень [42].

Розподіл функцій управління активами підприємства за рівнями показано у табл. 2.4.

Аналіз таблиці показує, що управління активами ТОВ «Профільтех» побудоване на трьох рівнях – стратегічному, тактичному та операційному. Це забезпечує комплексний підхід до планування, контролю та використання ресурсів. Стратегічний рівень спрямований на довгостроковий розвиток і підвищення конкурентоспроможності, тактичний – на оптимізацію структури активів і ефективності їх використання, а операційний – на забезпечення раціонального виконання поточних виробничих і фінансових процесів. Така багаторівнева система дозволяє підприємству поєднувати стратегічні цілі з оперативною ефективністю та забезпечує стабільність фінансового стану.

Система управління активами ТОВ «Профільтех» за рівнями управління

Рівень управління	Основні завдання	Інструменти та методи	Очікуваний результат
Стратегічний	Формування довгострокової політики управління активами, планування інвестицій та розвитку виробничого потенціалу	Стратегічне планування, SWOT-аналіз, фінансове прогнозування, інвестиційний аналіз	Забезпечення сталого розвитку, зростання капіталу та конкурентоспроможності підприємства
Тактичний	Оптимізація структури активів, планування оборотних та необоротних ресурсів, контроль ефективності використання	Бюджетування, аналіз ліквідності, моніторинг оборотності активів, внутрішній аудит	Підвищення ефективності використання ресурсів, баланс між оборотними та необоротними активами
Операційний	Управління запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими потоками, виконання поточних виробничих завдань	Облікові системи, контрольні карти, фінансовий аналіз, внутрішній контроль	Раціональне використання ресурсів, своєчасне виконання операцій та підвищення продуктивності праці

Джерело: складено автором на основі власних досліджень

Виконання діагностики активів за показниками майнового стану дозволяє оцінити їхню повноту, ліквідність та відповідність потребам підприємства. Це дає змогу своєчасно виявляти ризики знецінення або неефективного використання ресурсів і приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Діагностика активів за показниками майнового стану є ключовим етапом фінансового аналізу, оскільки дозволяє оцінити забезпеченість підприємства власними ресурсами. Для ТОВ «Профільтех» такий аналіз дає змогу визначити тенденції у структурі та динаміці активів, оцінити ефективність їх використання та здатність підтримувати господарську діяльність. Оцінка майнового стану також допомагає своєчасно виявляти фінансові ризики та резерви для підвищення стійкості підприємства [38]. Таким чином, діагностика активів виступає необхідним інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і формування ефективної стратегії розвитку ТОВ «Профільтех».

Розподіл та оцінка активів за показниками майнового стану відображені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

**Діагностика активів за показниками майнового стану підприємства
ТОВ «Профільтех»**

Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.
	2023	2024	2025	
Робочий (чистий оборотний) капітал, тис. грн.	-19497	-16538	-50805	-31308
Частка власних оборотних активів	-0,14	-0,13	-0,35	-0,21
Коефіцієнт постійності активів	0,50	0,54	0,54	0,04
Коефіцієнт мобільності активів	0,50	0,46	0,46	-0,04
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,29	0,31	0,32	0,03
Коефіцієнт фінансової залежності	3,43	3,21	3,10	-0,33
Коефіцієнт концентрації поточної заборгованості	0,57	0,52	0,62	0,05
Коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом	-0,24	-0,20	-0,65	-0,42
Коефіцієнт маневреності оборотних активів	-0,14	-0,13	-0,35	-0,21
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,25	-0,19	-0,50	-0,26
Коефіцієнт маневреності позикового капіталу	-0,10	-0,09	-0,24	-0,14
Коефіцієнт залучених джерел в необоротних активах	0,28	0,31	0,10	-0,17

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз показників майнового стану ТОВ «Профільтех» свідчить про зростання негативного робочого капіталу та зменшення частки власних оборотних активів у 2025 році, що вказує на підвищення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнти постійності та мобільності активів залишаються стабільними, тоді як коефіцієнт фінансової незалежності зростає, а фінансової залежності – знижується, що свідчить про поступове зміцнення автономності підприємства. Водночас зниження коефіцієнтів маневреності та забезпечення запасів власним капіталом демонструє обмеженість фінансової гнучкості та потребу в оптимізації структури капіталу.

Діагностика активів за показниками ліквідності є ключовим засобом оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати короткострокові

зобов'язання. Вона дозволяє визначити баланс між оборотними активами та поточними пасивами, що безпосередньо впливає на фінансову стабільність компанії [38]. Для ТОВ «Профільтех» така оцінка слугує підставою для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації структури активів та джерел їх фінансування.

Узагальнене представлення активів за ліквідністю та джерелами фінансування наведено у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Групування активів за ліквідністю та джерел їх утворення за терміновістю погашення на підприємстві ТОВ «Профільтех»

Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.
	2023	2024	2025	
Найбільш ліквідні активи (A1)	2309	107	1232	-1077
Швидкоореалізовані активи (A2)	51443	46200	65161	13718
Повільноореалізовані активи (A3)	82464	82434	78370	-4094
Важкоореалізовані активи (A4)	136817	150594	169641	32824
Найбільш термінові зобов'язання (П1)	98561	80712	89408	-9153
Короткострокові пасиви (П2)	57152	56567	98187	41035
Довгострокові пасиви (П3)	37741	47126	17456	-20285
Постійні пасиви (П4)	79579	94930	109388	29809

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз табл. 2.6 показує, що у 2025 році зросла частка важкоореалізованих активів ТОВ «Профільтех», тоді як найбільш ліквідні активи скоротилися, що вказує на зменшення оперативної фінансової гнучкості. Підприємство одночасно збільшило короткострокові пасиви, зменшивши довгострокові зобов'язання, що свідчить про підвищення фінансової залежності від поточних кредиторів. Загалом така структура активів і зобов'язань підкреслює потребу у покращенні ліквідності та балансуванні термінів погашення зобов'язань. Це також свідчить про необхідність посилення контролю за рухом оборотних коштів та ефективного планування фінансових потоків для забезпечення стабільності діяльності підприємства.

Узагальнена оцінка ліквідності активів підприємства представлена у табл. 2.7.

Діагностика активів за показниками ліквідності підприємства
ТОВ «Профільтех»

Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.
	2023	2024	2025	
Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	0,87	0,89	0,74	-0,13
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,35	0,32	0,34	-0,01
Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	0,17	0,18	0,03	-0,14
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,00	0,01	-0,01
Частка оборотних активів в загальній сумі активів	0,50	0,46	0,46	-0,04
Частка виробничих запасів в оборотних активах	0,41	0,44	0,49	0,08

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз табл. 2.7 свідчить про зниження загального коефіцієнта покриття та коефіцієнта незалежної ліквідності у 2025 році, що вказує на послаблення здатності ТОВ «Профільтех» покривати короткострокові зобов'язання власними ресурсами. Коефіцієнт швидкої та абсолютної ліквідності залишився низьким, що підкреслює обмежену фінансову гнучкість підприємства. Водночас частка виробничих запасів в оборотних активах зросла, свідчаючи про концентрацію ресурсів у запасах та необхідність оптимізації їх використання для підвищення ліквідності.

Діагностика активів за рівнем їх оборотності підприємства наведена у табл. 2.8.

Аналіз табл. 2.8 показує позитивну динаміку оборотності активів ТОВ «Профільтех» у 2025 році: коефіцієнти оборотності загальних і оборотних активів зросли, а тривалість їх обороту суттєво скоротилася. Значне прискорення обороту запасів та дебіторської заборгованості свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів і кращу ліквідність активів. Скорочення тривалості операційного циклу підтверджує оптимізацію фінансових і виробничих процесів підприємства.

Таблиця 2.8

Діагностика активів за показниками їх оборотності підприємства
ТОВ «Профільтех»

Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.
	2023	2024	2025	
Коефіцієнт оборотності активів	0,61	0,78	0,91	0,31
Тривалість обороту активів, дні	602,51	468,28	399,45	-203,06
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,18	1,62	1,98	0,80
Тривалість обороту оборотних активів, дні	308,20	224,62	184,00	-124,21
Коефіцієнт оборотності запасів	1,89	2,61	3,39	1,50
Тривалість обороту запасів, дні	193,32	139,74	107,60	-85,71
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,34	4,51	5,00	1,66
Термін погашення дебіторської заборгованості, дні	109,23	80,99	72,96	-36,27
Коефіцієнт оборотності коштів в розрахунках	3,22	4,40	4,94	1,72
Тривалість обороту коштів в розрахунках, дні	113,31	83,04	73,86	-39,45
Тривалість операційного циклу, дні	306,63	222,78	181,47	-125,16

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Діагностика ефективності використання активів підприємства наведена у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Діагностика показників ефективності використання активів підприємства
ТОВ «Профільтех»

Показник	Роки			Відхилення 2025 р. до 2023 р.
	2023	2024	2025	
Рентабельність активів, %	1,90	2,66	3,78	1,89
Коефіцієнт покриття активів	1,65	1,28	1,09	-0,56
Коефіцієнт окупності активів	0,61	0,78	0,91	0,31
Рентабельність власного капіталу, %	6,89	8,82	11,93	5,04
Коефіцієнт покриття власного капіталу	0,45	0,39	0,35	-0,11
Коефіцієнт окупності власного капіталу	2,20	2,59	2,88	0,68
Коефіцієнт фондомісткості	0,39	0,30	0,36	-0,04
Коефіцієнт фондівдачі	2,55	3,36	2,81	0,26
Коефіцієнт фондоозброєності праці, тис.грн.	1185,54	1051,59	1422,09	236,55

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз таблиці показує позитивну динаміку ефективності використання активів ТОВ «Профільтех» у 2025 році: рентабельність активів та власного

капіталу значно зросла, що свідчить про підвищення прибутковості підприємства. Коефіцієнти окупності активів і власного капіталу також покращилися, відображаючи ефективніше вкладення ресурсів. Незважаючи на незначне коливання показників фондомісткості та фондovіддачі, загалом спостерігається оптимізація використання матеріальних і трудових ресурсів.

Отже, сучасний стан системи управління активами ТОВ «Профільтех» відзначається поступовим зміцненням фінансової стабільності та підвищенням ефективності використання наявних ресурсів. Протягом аналізованого періоду спостерігається зростання необоротних активів, що свідчить про модернізацію виробничих потужностей та збільшення інвестицій у матеріальні та нематеріальні ресурси. Одночасно відбувається оптимізація оборотних активів – дебіторська заборгованість за продукцію і товари зростає, що позитивно впливає на оборотність капіталу.

Показники ліквідності залишаються задовільними, хоча падіння абсолютної та загальної ліквідності вимагає постійного контролю для забезпечення платоспроможності.

Ефективність використання активів та рентабельність власного капіталу демонструють стійке покращення, підтверджуючи правильність управлінських рішень та інвестиційну привабливість підприємства.

Система управління активами дозволяє утримувати баланс між фінансовою стійкістю та операційною продуктивністю, що сприяє підтриманню конкурентних позицій на ринку.

Крім того, впровадження сучасних методів контролю та аналізу активів стимулює стратегічне планування та своєчасне коригування ресурсної політики. Підприємство демонструє здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища, що забезпечує стабільність розвитку навіть у нестабільних економічних умовах.

Завдяки комплексному підходу до управління активами ТОВ «Профільтех» має потенціал для довгострокового нарощування капіталу та розширення виробничого асортименту.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ПРОФІЛЬТЕХ»

3.1. Розробка системи формування та ефективного використання активів підприємства

Стійке функціонування підприємства передбачає підвищення його прибутковості, конкурентних позицій, платоспроможності та ринкової вартості. Досягнення цих ключових показників розвитку напрямку залежить від координації та взаємозв'язку роботи всіх підрозділів, а ефективність їхньої співпраці забезпечується впровадженням системи економічного управління у щоденну господарську діяльність.

Управління активами має здійснюватися відповідно до встановлених вимог, що визначають порядок управлінського процесу та повинні дотримуватися на кожному його етапі. Аналіз методичних підходів до формування активів дає змогу точніше оцінювати їхнє використання та підвищувати ефективність прийнятих управлінських рішень.

Еволюція активів підприємства розглядається як безперервний процес розвитку, що включає розширення, оновлення та модернізацію наявних виробничих потужностей. Цей процес узгоджується зі стратегічними цілями зростання компанії та передбачає ефективне використання інвестиційних ресурсів. Саме на цьому етапі значною мірою визначається життєвий цикл підприємства та його довгострокова стабільність.

Для досягнення стабільного та довгострокового функціонування підприємства формування його активів повинно здійснюватися планомірно та системно. Основна мета накопичення активів полягає в забезпеченні потреб підприємства у різних їхніх видах, що полегшує виконання операційних процесів. Додатково, оптимізація структури активів створює сприятливі умови для підвищення ефективності господарської діяльності та раціонального використання ресурсів.

Для стабільного довгострокового функціонування підприємства формування активів має бути системним. Основна мета – забезпечення потреб у різних видах активів та оптимізація їх структури для підвищення ефективності господарської діяльності.

Досягнення мети формування корпоративних активів базується на дотриманні таких принципів [44; 47]:

1. Планування активів з урахуванням перспектив операційного зростання та можливостей диверсифікації бізнесу.
2. Забезпечення відповідності кількості та складу активів обсягам та асортименту виробленої і реалізованої продукції.
3. Формування оптимальної структури активів, що підвищує ефективність господарських процесів.
4. Створення умов для швидкого обороту активів, що забезпечує їх раціональне використання.
5. Обрання активів, які сприяють зростанню ринкової вартості підприємства та підтримують його стратегічний розвиток.

Процес організації формування активів на підприємстві відображається на рис. 3.1.

Розробка системи формування та раціонального використання активів підприємства повинна базуватися на таких ключових підходах [14; 23]:

1. Орієнтація на потенціал розвитку підприємства у коротко- та середньостроковій перспективі з урахуванням можливостей диверсифікації діяльності. На початковому етапі формування компанії пріоритетом є нарощування операційного потенціалу, що визначає структуру активів. Важливо також правильно обрати ринкову нішу, щоб забезпечити стійке зростання. Активи, створені на ранньому етапі, повинні забезпечувати основу для розширення виробництва та асортименту продукції в подальшому.

Рис. 3.1. Організація процесу формування активів на підприємстві

Джерело: розроблено автором на основі власних досліджень

2. Забезпечення гармонійного співвідношення між обсягом і структурою активів та процесами виробництва і збуту продукції, що дозволяє ефективно підтримувати операційну діяльність підприємства.

При розробці стратегії стартапу важливо оцінити потребу в активах. На початковому етапі необоротні активи здебільшого не включають довгострокові інвестиції, дебіторська заборгованість мінімальна, а короткострокові фінансові інвестиції практично відсутні.

При визначенні необхідних активів для підприємства важливо здійснити їх класифікацію за категоріями. До основних типів належать основні засоби, нематеріальні активи, матеріальні запаси, грошові кошти та інші види ресурсів, що забезпечують функціонування бізнесу.

Для визначення потреби в капітальних активах різні групи розраховують її окремо [34]:

- а) будівлі та споруди, що забезпечують виробничий процес;
- б) виробничі машини та обладнання, безпосередньо задіяні у технологічних операціях;
- в) машини та обладнання, які використовуються для контролю та супроводу виконання операційних завдань.

Перший етап полягає у визначенні конкретних машин та устаткування, необхідних для забезпечення виробничого процесу. Далі потреба в них розраховується за формулою, представленою у вигляді [46]:

$$Пу = \frac{ОВ \times В0}{Пре} + ВУ \quad (3.1)$$

де Пу – необхідна кількість виробничого устаткування конкретного типу; ОВ – запланований обсяг продукції, який передбачає використання цього устаткування; Пре – експлуатаційна продуктивність устаткування (нормативна кількість продукції, що припадає на одну одиницю устаткування); Во – вартість однієї одиниці устаткування; ВУ – загальна вартість установки цього типу устаткування.

На другому етапі здійснюється всебічна оцінка операційних потреб підприємства для визначення необхідного обладнання та техніки, що забезпечують управлінську діяльність. До цього набору відносяться офісні меблі, комп'ютери, засоби зв'язку та інші аналогічні ресурси.

На третьому етапі оцінюють потребу у будівництві виробничих та адміністративних приміщень, які забезпечують ефективний виробничий процес та комфортне розміщення персоналу. Одночасно визначається необхідність нематеріальних активів відповідно до застосовуваних технологій у діяльності підприємства.

Під час оцінки вартості необоротних активів необхідно враховувати метод їх отримання, зокрема придбання у власність або експлуатацію через фінансову чи оперативну оренду.

При визначенні вартості необоротних активів підприємства слід брати до уваги спосіб їх надходження, зокрема придбання у власність або використання через фінансову чи оперативну оренду.

Запаси ТМЦ класифікують за видами для визначення необхідного обсягу фінансування [45]:

- а) оперативні кошти для придбання основних і допоміжних ресурсів;
- б) оборотні кошти для промислових підприємств, що фінансують запаси готової продукції;
- в) оборотні кошти для запасів товарів, що актуально передусім для торгових підприємств.

Для розрахунку потреби в оборотних коштах, необхідних для підтримки запасів товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), щоденну витрату запасів множать на встановлену норму запасу у днях. Кожне підприємство визначає власні норми, враховуючи специфіку своєї діяльності та особливості галузі. У разі новостворених компаній ці показники зазвичай інтегрують у загальну структуру бізнес-плану.

Розрахунок необхідної грошової маси передбачає врахування майбутніх витрат на різні напрямки діяльності, зокрема оплату праці (без нарахувань), авансові та податкові платежі, маркетингові та комунальні витрати тощо. Для стартапів обсяг грошових коштів визначають на основі прогнозованих витрат на найближчі три місяці. Надалі, у міру розвитку підприємства та за умови інфляційних змін, норми грошових активів зазвичай коригуються та знижуються в умовах стабільної операційної діяльності.

Обсяг інших активів визначають методом прямого розрахунку, який адаптується до конкретних видів активів та специфіки підприємства. Розрахунок здійснюється окремо для необоротних і оборотних активів.

Оцінка потреб підприємства включає визначення обсягу необхідних необоротних і оборотних активів. Потреба в необоротних активах визначається сумарно для основних засобів, нематеріальних і інших необоротних активів, а

потреба в оборотних – через агрегування вимог до запасів ТМЦ, грошових коштів та інших оборотних ресурсів.

Визначення потреби в активів для бізнесу тісно пов'язане з оцінкою та вибором різних альтернативних рішень, що наведено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Альтернативні рішення щодо визначення необхідних активів для розвитку підприємства

Тип активу	Альтернативні рішення	Характеристика
Будівлі	Придбання / Будівництво / Оренда	Вибір способу забезпечення приміщень для виробничих та адміністративних потреб підприємства.
Машини та обладнання	Оренда / Викуп	Визначення оптимального способу забезпечення підприємства технікою та обладнанням для операційної діяльності.
Запаси товарних цінностей	Створення / Зменшення обсягу запасів	Планування масштабу запасів для забезпечення безперервності виробничого процесу та реалізації продукції.
Нематеріальні активи	Придбання готових технологій / Створення власних	Вибір між використанням готових технологічних рішень або розробкою власних для підтримки виробничих та управлінських процесів.

Джерело: розроблено автором на основі власних досліджень

При визначенні необхідних грошових активів підприємства слід враховувати платоспроможність та обсяг коштів. Розрахунок проводиться за трьома сценаріями – мінімальний для запуску бізнесу, достатній для початку діяльності з базовими резервами оборотних коштів, та оптимальний для придбання основних засобів із створенням страхових резервів для всіх оборотних активів.

Розрахунки визначають мінімальну та максимальну потребу в активах, що дозволяє встановити оптимальний обсяг ресурсів. Максимальна потреба може бути використана для запуску етапу розширення діяльності підприємства.

3. Формування збалансованого складу активів для досягнення високої економічної ефективності.

Оптимізація структури активів підприємства має дві ключові задачі: ефективне використання кожного виду активів та збільшення їхнього

загального потенціалу для отримання прибутку від операційної діяльності.

Досягнення максимальної ефективності використання необоротних та оборотних активів потребує врахування специфіки операційної діяльності, тривалості операційного циклу та оцінки сильних і слабких сторін їх функціонування.

Необхідно провести аналіз маневреності активів, щоб оцінити оптимальне співвідношення між оборотними та необоротними активами. Для цього розраховується відповідний коефіцієнт за формулою [16]:

$$KMa = \frac{3A}{A} \quad (3.2)$$

де КМа – коефіцієнт маневрування активів підприємства; 3А – загальна сума всіх сформованих активів підприємства.

4. Створення умов для прискорення оборотності активів у процесі їх використання.

Застосування цього принципу є ключовим, оскільки швидкість обороту активів прямо впливає на операційний прибуток підприємства. Чим швидше відбувається обіг активів, тим вищий кінцевий прибуток компанії. Модель Дюпона показує, що при стабільному обсязі активів та незмінній рентабельності продажів прибутковість підприємства значною мірою визначається ефективністю оборотності операційних активів.

Для оцінки скорочення обсягу операційних активів з метою прискорення їх оборотності застосовується така формула [41]:

$$Eopa = (ПОАф - ПОФп) \times Оро \quad (3.3)$$

де Еопа – розмір економії суми операційних активів, що досягається в процесі прискорення їх обороту; ПОАф – період обороту операційних активів підприємства у передплановому періоді, в днях; ОРо – планований одноденний обсяг реалізації продукції.

5. Вибір сучасних типів активів для підвищення ринкової вартості підприємства.

Сучасні виробничі та фінансові ринки надають підприємствам численні варіанти формування активів. При виборі оптимальних альтернатив слід оцінювати їхню ефективність, гнучкість та здатність приносити прибуток за різних економічних умов, оскільки це істотно впливає на ринкову вартість компанії [44].

Оцінка активів обов'язково повинна враховувати фактори невизначеності та ризику. Невизначеність виникає через брак або суперечливість інформації, що підвищує ймовірність помилкових управлінських рішень. Ризик же відображає потенційні негативні наслідки чи втрати, які можуть виникнути в результаті реалізації рішень або проектів.

Управління активами підприємства є багатоплановим процесом, що охоплює низку взаємопов'язаних завдань. До них відносяться оптимізація запасів сировини та готової продукції, прискорення обігу капіталу, пов'язаного з дебіторською заборгованістю, встановлення раціонального балансу між зростанням виробництва та оборотними коштами, скорочення тривалості виробничого циклу, удосконалення логістики матеріально-технічного забезпечення та прискорення реалізації продукції.

Успішне виконання цих завдань можливе лише за умови системного та продуманого управління активами. Наукові дослідження підкреслюють, що ключову роль відіграє оцінка активів за показниками їх придатності, фізичного зносу та коефіцієнта оборотності. Підтримання оптимальних значень цих показників безпосередньо впливає на фінансову стійкість підприємства, його здатність ефективно реагувати на ринкові коливання та протистояти загрозам банкрутства.

Крім того, регулярний аудит активів дозволяє виявляти неефективно використані ресурси та своєчасно коригувати стратегію їхнього застосування. Систематичний контроль за активами створює умови для підвищення інвестиційної привабливості компанії та забезпечення її довгострокової стабільності.

3.2. Обґрунтування стратегії фінансування активів підприємства

Підвищення ефективності діяльності ТОВ «Профільтех» значною мірою залежить від удосконалення політики управління активами. У сучасних умовах господарювання підприємства функціонують в середовищі посиленої конкуренції, нестабільності ринкової кон'юнктури та зростання фінансових ризиків, що потребує більш гнучкого і результативного підходу до управління ресурсами. Раціональна політика управління активами дає змогу сформувати збалансовану структуру майна, підвищити рівень ліквідності, зменшити витрати на його утримання та прискорити обіг капіталу. Удосконалення цієї політики сприятиме зміцненню фінансової стійкості підприємства, підвищенню ефективності використання ресурсів і формуванню передумов для стабільного довгострокового розвитку [53].

За результатами проведеного аналізу можна виокремити основні недоліки чинної політики управління активами ТОВ «Профільтех», які наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Недоліки існуючої політики управління активами ТОВ «Профільтех»

Напрямок управління активами	Виявлені проблеми	Можливі наслідки
Ліквідність активів	Недостатній рівень абсолютної та швидкої ліквідності	Погіршення платоспроможності та виникнення фінансових ускладнень
Оборотність активів	Низька швидкість обороту окремих активів, зокрема запасів	Відволікання капіталу з обігу та зменшення ефективності використання ресурсів
Структура активів	Значна частка важкореалізованих активів у загальній вартості майна	Зниження гнучкості підприємства в умовах змін ринкового середовища
Фінансування активів	Використання короткострокових зобов'язань для покриття довгострокових потреб	Підвищення фінансових ризиків і можливий дефіцит оборотних коштів
Управління оборотними активами	Недостатній рівень контролю за дебіторською заборгованістю	Ймовірність прострочення платежів та погіршення ліквідності
Інвестиційна політика	Обмежений обсяг інвестицій у модернізацію та оновлення основних засобів	Зниження конкурентних переваг і сповільнення темпів розвитку підприємства

Джерело: розроблено автором на основі власних досліджень

Підсумовуючи результати проведеного аналізу, слід зазначити, що система управління активами ТОВ «Профільтех» має певні недоліки, які негативно впливають на ефективність функціонування підприємства. Серед ключових проблем виділяються недостатній рівень ліквідності та слабкий контроль за дебіторською заборгованістю, що підвищує ймовірність втрати платоспроможності. Також спостерігається диспропорція у структурі активів, зокрема значна частка важкореалізованих ресурсів, що обмежує фінансову мобільність підприємства. Додатковим ризиком є використання короткострокових зобов'язань для фінансування оборотних активів, що може спричинити нестачу обігових коштів. Окрім цього, недостатній обсяг інвестицій у оновлення та модернізацію основних засобів стримує розвиток підприємства та послаблює його конкурентні позиції. Отже, вдосконалення політики управління активами є важливою передумовою підвищення фінансової стабільності та забезпечення довгострокового розвитку ТОВ «Профільтех».

Отже, з урахуванням виявлених недоліків доцільно запропонувати основні напрями вдосконалення політики управління активами ТОВ «Профільтех», які наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Напрями удосконалення політики управління активами ТОВ «Профільтех»

№	Напрямок	Зміст заходів	Очікувані результати
1	2	3	4
1	Оптимізація структури активів	Скорочення частки важкореалізованих активів та збільшення питомої ваги більш ліквідних ресурсів (грошових коштів, швидкоореалізованих запасів, контрольованої дебіторської заборгованості).	Підвищення рівня ліквідності, зростання гнучкості підприємства у реагуванні на ринкові зміни, зменшення ризику нестачі оборотних коштів.
2	Удосконалення управління дебіторською заборгованістю	Запровадження ефективного контролю за платіжною дисципліною клієнтів, встановлення чітких умов розрахунків, використання системи заохочення за дострокову оплату та штрафних санкцій за прострочення.	Прискорення обороту дебіторської заборгованості, збільшення надходжень грошових коштів, зниження втрат від прострочених платежів.

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
3	Рационалізація фінансування оборотних активів	Перехід від значної залежності від короткострокових зобов'язань до більш збалансованої структури фінансування із збільшенням частки власного та довгострокового капіталу.	Зменшення фінансових ризиків, зміцнення фінансової стабільності та платоспроможності підприємства, створення надійної основи для подальшого розвитку.

Джерело: розроблено автором на основі власних досліджень

Розглянемо більш детально основні напрями вдосконалення політики управління активами ТОВ «Профільтех»:

1. Оптимізація структури активів. У ТОВ «Профільтех» спостерігається значна частка важкореалізованих активів, зокрема основних засобів і довгострокових вкладень, що знижує фінансову гнучкість підприємства. З метою підвищення ефективності доцільно поступово збільшувати питому вагу більш ліквідних активів – запасів, якісної дебіторської заборгованості та грошових коштів. Реалізація таких заходів сприятиме стабільності поточних розрахунків, покращенню ліквідності та підвищенню здатності підприємства швидко реагувати на зміни ринкового середовища.

2. Удосконалення управління дебіторською заборгованістю. Дебіторська заборгованість становить значну частку оборотних активів підприємства, проте її оборотність залишається недостатньо швидкою. Це спричиняє відволікання фінансових ресурсів з обігу та зменшує ефективність використання активів. Для покращення ситуації доцільно впровадити більш дієві механізми контролю та стягнення заборгованості, визначити чіткі умови розрахунків із покупцями, а також застосовувати систему знижок за дострокову оплату і штрафних санкцій за порушення термінів платежів. Реалізація таких заходів сприятиме прискоренню обороту дебіторської заборгованості та збільшенню обсягу грошових надходжень підприємства.

3. Рационалізація фінансування оборотних активів. На даний час значна частина оборотних активів підприємства покривається за рахунок короткострокових зобов'язань, що підвищує рівень фінансових ризиків і може

негативно впливати на платоспроможність. З метою їх зменшення доцільно застосувати більш збалансований підхід до фінансування, передбачивши часткове використання власного капіталу та довгострокових кредитів для покриття постійної частини оборотних активів. Такий підхід сприятиме зміцненню фінансової стійкості підприємства, зниженню ризику неплатоспроможності та забезпеченню необхідної фінансової гнучкості.

Розробка ефективної стратегії фінансування активів є важливим напрямом фінансового менеджменту сучасного підприємства. Для ТОВ «Профільтех» це питання має особливе значення, оскільки від обраного підходу залежить раціональне використання ресурсів та підтримання фінансової стабільності. Правильно сформована стратегія фінансування активів дозволяє визначити оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу, що безпосередньо впливає на ліквідність і рентабельність компанії.

В умовах нестабільного ринкового середовища підприємство повинно оперативно адаптуватися до змін, мінімізуючи ризики та підвищуючи гнучкість у використанні фінансових ресурсів. Агресивні стратегії здатні забезпечити швидке зростання рентабельності, але одночасно збільшують ризик неплатоспроможності. Консервативні підходи, навпаки, зміцнюють фінансову стійкість, проте можуть обмежувати темпи розвитку.

Використання компромісної стратегії дозволяє поєднати переваги обох підходів, забезпечуючи збалансування ризиків і доходів, що є особливо важливим для підприємств із середнім рівнем фінансової стійкості.

Для ТОВ «Профільтех» стратегія фінансування активів виступає ключовим елементом ефективного управління капіталом. Її грамотне впровадження дозволяє оптимізувати структуру фінансування, зменшити витрати та забезпечити довгострокову фінансову стабільність.

Отже, стратегічне планування фінансування активів є основою підвищення конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Розглянемо чотири варіанти стратегій фінансування оборотних активів ТОВ «Профільтех» (табл. 3.4).

Альтернативні стратегії фінансування оборотних активів ТОВ «Профільтех»

Стратегія	Сутність	Особливості	Переваги	Недоліки
Агресивна	Основну частину оборотних активів фінансують короткострокові зобов'язання, власний капітал і довгострокові джерела покривають лише постійні активи.	Використання кредиторської заборгованості та короткострокових кредитів для фінансування запасів і дебіторської заборгованості.	Низька вартість залучення ресурсів, прискорення обороту капіталу, можливість швидкого розширення діяльності.	Високий ризик неплатоспроможності, залежність від кредиторів, зниження ліквідності.
Консервативна	Поточні активи покриваються переважно власним та довгостроковим капіталом, короткострокові зобов'язання застосовуються обмежено.	Збереження великої частки власних коштів, мінімізація залежності від кредиторів.	Висока фінансова стійкість, зниження ризику ліквідності, гарантія виконання зобов'язань.	Висока вартість утримання ресурсів, уповільнення обороту, ризик зниження рентабельності.
Компромісна	Постійна частина оборотних активів фінансується власним та довгостроковим капіталом, змінна – короткостроковими зобов'язаннями.	Баланс між стабільним фінансуванням власним капіталом та сезонним покриттям за рахунок позикових коштів.	Гнучкість у фінансуванні, помірні витрати на капітал, відносно висока ліквідність.	Середній рівень ризику, можливі труднощі при раптовому зростанні потреб у грошових коштах.
Ідеальна	Абсолютне узгодження термінів фінансування активів і зобов'язань: довгострокові – для постійних, короткострокові – для змінної частини.	Точне співвідношення активів і джерел фінансування.	Мінімізація фінансових ризиків, ефективне використання ресурсів.	Практично недосяжна через нестабільність ринку та непередбачуваність бізнес-середовища.

Джерело: розроблено автором на основі власних досліджень

Для проведення розрахунків та аналізу альтернативних стратегій фінансування оборотних активів ТОВ «Профільтех» насамперед необхідно визначити вихідні дані на основі інформації зі Звіту про фінансовий стан за 2025 рік:

1. Оборотні активи - 144763 тис. грн.
2. Власний капітал - 101415 тис. грн.
3. Довгострокові зобов'язання - 17456 тис. грн.
4. Короткострокові зобов'язання - 195568 тис. грн.

1. Агресивна стратегія. Основна частина оборотних активів покривається за рахунок короткострокових зобов'язань із мінімальним використанням власного капіталу.

Власний капітал, що фінансує оборотні активи $= 0,3 \times 144763 = 43429$ тис. грн.

Короткострокові зобов'язання $= 144763 - 43429 = 101334$ тис. грн.

Цей підхід сприяє зростанню рентабельності капіталу, проте підвищує ризики ліквідності через сильну залежність від короткострокових позик.

2. Консервативна стратегія. У цій стратегії оборотні активи покриваються здебільшого за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань ТОВ «Профільтех».

Власний капітал, що фінансує оборотні активи $= 0,6 \times 144763 = 86858$ тис. грн.

Довгострокові зобов'язання $= 144763 - 86858 = 57905$ тис. грн.

Цей підхід гарантує високу фінансову стійкість і мінімальний ризик неплатоспроможності, проте обмежує потенційну рентабельність через меншу задіяність короткострокових кредитів ТОВ «Профільтех».

3. Компромісна стратегія. Стратегія передбачає збалансоване фінансування оборотних активів за рахунок поєднання власного капіталу, довгострокових і короткострокових зобов'язань ТОВ «Профільтех».

Власний капітал $= 0,5 \times 144763 = 72382$ тис. грн.

Довгострокові зобов'язання $= 0,2 \times 144763 = 28953$ тис. грн.

Короткострокові зобов'язання $= 0,3 \times 144763 = 43428$ тис. грн.

Вона дозволяє поєднувати помірні ризики з доходністю, забезпечуючи фінансову стабільність і гнучкість підприємства у відповідь на коливання ринку.

4. Ідеальна стратегія. Ця стратегія передбачає раціональне поєднання джерел фінансування, яке зменшує витрати на капітал і одночасно підтримує достатній рівень ліквідності ТОВ «Профільтех».

Власний капітал = $0,55 \times 144763 = 79620$ тис. грн.

Довгострокові зобов'язання = $0,25 \times 144763 = 36191$ тис. грн.

Короткострокові зобов'язання = $0,20 \times 144763 = 28952$ тис. грн.

Ця стратегія дозволяє ТОВ «Профільтех» ефективно розпоряджатися фінансовими ресурсами, підтримувати помірний рівень ліквідного ризику та досягати оптимальної рентабельності.

Результати аналізу та розрахунку альтернативних стратегій фінансування оборотних активів ТОВ «Профільтех» наведено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

**Результати впровадження стратегій фінансування оборотних активів
ТОВ «Профільтех»**

Стратегія фінансування	Власний капітал, тис. грн	Довгострокові зобов'язання, тис. грн	Короткострокові зобов'язання, тис. грн	Опис стратегії
Агресивна	43429	0	101334	Більшу частину оборотних активів фінансують короткостроковими зобов'язаннями, підвищується рентабельність, але зростає ризик ліквідності.
Консервативна	86858	57905	0	Основна частина активів фінансується власним капіталом та довгостроковими зобов'язаннями, висока фінансова стійкість, низька рентабельність.
Компромісна	72382	28953	43428	Збалансоване фінансування за рахунок усіх джерел, поєднує стабільність і гнучкість управління.
Ідеальна	79620	36191	28952	Оптимальне поєднання джерел фінансування, мінімальні витрати на капітал, помірний ризик ліквідності та висока рентабельність.

Джерело: розроблено автором на основі власних досліджень

Отже, обґрунтування стратегії фінансування активів підприємства дозволяє визначити оптимальне співвідношення власного та позикового

капіталу для забезпечення фінансової стійкості та ефективності використання ресурсів.

Вибір правильної стратегії впливає на ліквідність, оборотність активів та рентабельність підприємства, зменшуючи ризики дефолту та втрати прибутку. Агресивні, консервативні та компромісні підходи до фінансування мають свої переваги та недоліки, і їхнє застосування повинно враховувати специфіку діяльності та ринкові умови. Ефективне планування фінансування активів створює умови для стабільного розвитку, підвищення конкурентоспроможності та довгострокового зростання підприємства.

Таким чином, результати застосування різних стратегій фінансування оборотних активів ТОВ «Профільтех» демонструють різні підходи до співвідношення ризику та прибутковості. Агресивна стратегія забезпечує вищу рентабельність завдяки активному залученню короткострокових зобов'язань, однак супроводжується підвищеними ризиками ліквідності та залежності від кредиторів. Консервативна стратегія, навпаки, гарантує фінансову стабільність за рахунок значної частки власного капіталу та довгострокових джерел фінансування, проте обмежує потенціал прибутковості підприємства. Компромісна стратегія дозволяє досягти оптимального балансу між рентабельністю та безпекою фінансів, забезпечуючи гнучкість у реагуванні на зміни ринку. Вибір конкретної стратегії має базуватися на фінансових пріоритетах та довгострокових цілях розвитку компанії.

Загалом, проведений аналіз свідчить, що ТОВ «Профільтех» доцільно обирати компромісну або максимально наближену до ідеальної стратегію фінансування активів, враховуючи кон'юнктуру ринку та наявність фінансових ресурсів. Такий підхід дозволить одночасно підвищити фінансову стійкість підприємства та забезпечити оптимальний рівень рентабельності. Водночас гнучке коригування стратегії відповідно до змін ринкових умов сприятиме ефективному управлінню оборотними та необоротними активами. Це створює надійну основу для стабільного розвитку та конкурентоспроможності компанії в довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Огляд теоретичних положень та аналіз практичних аспектів функціонування й вдосконалення системи управління активами підприємства дозволяє сформулювати такі ключові висновки.

1. Дослідження сутності активів підприємства підкреслює їхню фундаментальну значущість для підтримки фінансової стабільності та підвищення ефективності операційної діяльності. Активи виступають базовим ресурсом для отримання прибутку, розвитку виробничих можливостей і зміцнення конкурентних позицій компанії. Вони мають низку ключових характеристик, серед яких контрольованість, економічна доцільність, майнова природа та здатність до трансформації. Раціональна організація формування й використання активів дозволяє оптимізувати розподіл ресурсів між оборотними та необоротними елементами, а також знижувати операційні витрати.

2. Політика управління активами підприємства являє собою комплекс принципів, правил, стратегій та процедур, які визначають підходи компанії до планування, формування, використання, оцінки та контролю активів з метою підвищення ефективності діяльності, забезпечення фінансової стійкості та сприяння довгостроковому розвитку. Головна мета такої політики полягає у забезпеченні раціонального формування й оптимального використання активів, що сприяє стабільності фінансів, підвищенню прибутковості та зміцненню перспектив зростання бізнесу.

3. Аналіз ефективності управління активами є ключовим інструментом сучасного менеджменту, оскільки дозволяє оцінити раціональність використання ресурсів підприємства. Така оцінка допомагає виявляти слабкі ланки у системі управління, своєчасно впроваджувати коригувальні заходи та підвищувати продуктивність діяльності. Крім того, вона сприяє оптимізації структури активів, забезпеченню збалансованого співвідношення між оборотними та необоротними ресурсами, а також підвищенню ліквідності та фінансової стійкості підприємства. Оцінка також дозволяє аналізувати

результативність інвестиційної діяльності та визначати пріоритетні напрями вкладення капіталу.

4. Встановлено, що ТОВ «Профільтех» є сучасним виробничо-торговельним підприємством, яке міцно утримує лідерські позиції на українському ринку металевих будівельних матеріалів. Його розвиток характеризується високою якістю продукції, стабільним попитом та постійною модернізацією виробничих потужностей. Ключовими факторами успіху є орієнтація на потреби клієнтів, впровадження інноваційних технологій та дотримання міжнародних стандартів якості. У перспективі компанія планує розширювати асортимент продукції, збільшувати експортні поставки та посилювати свої конкурентні позиції на світових ринках.

5. Система управління активами ТОВ «Профільтех» являє собою комплекс організаційних, економічних і фінансових інструментів, спрямованих на ефективне використання, оновлення та відтворення матеріальних, нематеріальних і фінансових ресурсів підприємства. Вона охоплює планування потреб у активах, моніторинг їх руху та структури, а також забезпечення оптимального співвідношення оборотних і необоротних ресурсів. Особлива увага приділяється контролю за ліквідністю, оборотністю та рентабельністю активів, що сприяє підтриманню фінансової стійкості та підвищенню ефективності діяльності компанії.

6. Аналіз фінансових показників за період 2023-2025 рр. виявив, що загальна вартість активів ТОВ «Профільтех» зросла на 15,17 %, що свідчить про стабільний розвиток підприємства. Структурний розподіл активів показує збільшення частки необоротних активів з 50,11 % у 2023 р. до 53,95 % у 2025 р., що є позитивним показником фінансової стійкості. Одночасно спостерігається зростання питомої ваги оборотних активів у загальній структурі, що відображає нарощування вартості основних засобів і підвищення інвестиційної активності підприємства. Це свідчить про системне оновлення ресурсної бази та ефективне використання активів.

7. Упродовж аналізованого періоду спостерігається збільшення обсягів необоротних активів, що відображає модернізацію виробничих потужностей і зростання інвестицій у основні засоби. Паралельно оптимізується структура оборотних активів: збільшення дебіторської заборгованості сприяє прискоренню обігу капіталу. Показники ліквідності залишаються на прийнятному рівні, проте незначне зниження коефіцієнтів абсолютної та загальної ліквідності потребує контролю для забезпечення платоспроможності. Ефективність використання активів та рентабельність власного капіталу демонструють позитивну тенденцію, підтверджуючи правильність управлінських рішень та інвестиційну привабливість ТОВ «Профільтех».

8. Сучасний стан системи управління активами ТОВ «Профільтех» відзначається поступовим зміцненням фінансової стабільності та підвищенням ефективності використання наявних ресурсів. Протягом аналізованого періоду спостерігається зростання необоротних активів, що свідчить про модернізацію виробничих потужностей та збільшення інвестицій у матеріальні та нематеріальні ресурси. Одночасно відбувається оптимізація оборотних активів – дебіторська заборгованість за продукцію і товари зростає, що позитивно впливає на оборотність капіталу.

9. ТОВ «Профільтех» доцільно обирати компромісну або максимально наближену до ідеальної стратегію фінансування активів, враховуючи кон'юнктуру ринку та наявність фінансових ресурсів. Такий підхід дозволить одночасно підвищити фінансову стійкість підприємства та забезпечити оптимальний рівень рентабельності. Водночас гнучке коригування стратегії відповідно до змін ринкових умов сприятиме ефективному управлінню оборотними та необоротними активами. Це створює надійну основу для стабільного розвитку та конкурентоспроможності компанії в довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багацька К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2014. 320 с.
2. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: підручник. К.: Либідь, 2016. 320 с.
3. Білик М.Д., Заворотній Р.І. та ін. Основи бюджетування: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2009. 454 с.
4. Бланк І. О. Управління активами і капіталом підприємства. К.: Ніка – центр, Ельга. 2003. 448 с.
5. Богданова О.В. Економічна суть, класифікація та джерела формування оборотних активів. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. 2019. № 24. С. 212-216.
6. Болгар Т. М., Кальченко А. О. Шляхи підвищення ефективності управління активами підприємства. Економіка і суспільство. 2018. № 14. С. 765-771.
7. Власюк Н.І. Фінансовий аналіз : навч. Посібник. Л.: Магнолія 2006, 2010. 328 с.
8. Господарський кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 року. З 28 серпня 2025 року втратив чинність відповідно до Закону України № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15>
9. Драгун Л. М. Удосконалення аналізу ефективності використання обігових коштів підприємства. Фінанси України. 2020. №12. С. 12- 20.
10. Економіка підприємства: підручник / за ред. Ковальської Л. Л. і Кривов'язюка І. В. Київ: Кондор, 2020. 700 с.
11. Єршова Н. Фінансове прогнозування у фокусі обліково-аналітичного забезпечення. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2024. № 5. С. 312-322.
12. Жук О. С. Оцінка стану та структури активів підприємства. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2016. Вип. 3(31). С. 16–20.

13. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
14. Камінська І. М., Дорош В. Ю. Активи підприємства: морфологічний аналіз категорії, склад та класифікація. Економічний форум. 2019. № 3. С. 136–143.
15. Каціман С. О., Шаманська О. І. Вдосконалення системи управління активами підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 20. С. 357–361.
16. Кнейслер О.В. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. / за ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль : Вид-во «Економічна думка», 2018. 478 с.
17. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посібник. К.: Знання, 2016. 679 с.
18. Ковальчук Н.О. Узагальнення та систематизація наукових підходів до визначення поняття «активи». Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2021. № 3. С. 34–40.
19. Ковальчук Н.О. Фінансовий механізм управління активами підприємств. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2012. № 4. С. 190–197.
20. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В. Теоретичні аспекти аналізу складу, структури активів та джерел їх фінансування. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 23. С. 64–69.
21. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління активами промислових підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2020. № 4. С. 271-274.
22. Кондратенко Н. О., Великих К. О. Фінансовий аналіз: консп. лекц. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2020. 166 с.
23. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2018. 456 с.
24. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Болтянська Л. О. Економіка підприємства: навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
25. Лотюк М. В. Управління активами підприємства. Економічні студії. 2017. № 1(14). С. 62–66.

26. Лучко М. Р. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 302 с.
27. Марусяк Н. Л. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
28. Мних Є.В. Економічний аналіз : підручник. К. : Центр навч. літератури, 2017. 412 с.
29. Нікольчук Ю., Урбан А. Активи підприємства: теоретичне визначення та економічна сутність. Modeling the development of the economic systems. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-10-44>.
30. Олійник Т.О., Мірошніченко О.В. Основні напрями підвищення ефективності управління активами. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 21. С. 73–77.
31. Офіційний сайт компанії ТОВ «Профільтех». URL: <https://profilteh.com/>
32. Петруня Н.В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємств. Економічні інновації. 2019. № 41. С. 186–194.
33. Поважний О. С. Особливості визначення сутності та складу поняття «активи». Економічний простір. 2018. № 12/2. С. 41–52.
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджено наказом Мінфіну України від 09.08.13 р № 290. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджено наказом Мінфіну України від 18.11.04 р. № 790. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.99 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
37. Причепа І.В. Теоретичні засади управління активами підприємства. Економічний простір. 2022. № 60. С. 249–257.
38. Рибіцька А.В. Управління капіталом підприємства на основі оптимізації структури позикового капіталу. Фінансовий простір. 2014. № 2. С. 144-148.
39. Рудницький В. С. Методологія і організація аудиту. Т. : Екон. Думка., 2016.

192 с.

40. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2013. 554 с.
41. Ткаченко М. М. Бухгалтерський облік на підприємствах з різними формами власності : навчальний посібник. Київ: А.С.К., 2017. 512 с.
42. Фінанси підприємств: підручник. / за ред. Власової Н. О. Харків: Світ Книг, 2018. 397 с.
43. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
44. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. Крупки М. І. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 400 с.
45. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М., Бабяк Н. Д., Білик М. Д. [та ін.]. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.
46. Фінансовий менеджмент : підручник. / за ред. Кнейслер О. В. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 478 с.
47. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посіб. Житомир: ЖІТІ, 2001. 300 с.
48. Швиданенко Г.О. Управління активами підприємства: навч. посібник; Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. К.: КНЕУ, 2017. 435 с.
49. Шегда А. В. Економіка підприємств: навчальний посібник. 2-ге вид., стер. К. : Знання-Прес, 2002. 335 с.
50. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: посіб. К.: Ліра, 2015. 301 с.
51. Шматковська Т.О. До питання трактування економічної сутності оборотного капіталу в аспекті особливостей функціонування торговельних підприємств. Економічний вісник Донбасу. 2012. № 3(29). С. 119-122.
52. Щербань О. Д. Механізм формування фінансових ресурсів підприємств. Державний Мукачівський університет. 2018. №16. С. 554-559.

ДОДАТКИ